

Lupajaosto 20.11.2025

Keskustellaan ajankohtaisista asioista.

- **Liitteenä** on ympäristöministeriön kunnille 9.10.2025 lähettämä tiedote: Ilmanlaadulle uudet raja-arvot ja tavoitteet ja niiden merkitys kunnille.
- **Liitteenä** on EU direktiivi 2024/2881 ilmanlaadusta ja sen parantamisesta.

Ohessa on ympäristöministeriön tiedotteen ja uuden ilmanlaatudirektiivin (EU/2024/2881) keskeinen sisältö ja vaikutukset kuntiin:

Ympäristöministeriön tiedotteen mukaan ilmanlaadun normit tiukkenevat 1.1.2030 alkaen. EU:n uudistettu ilmanlaatudirektiivi tuli voimaan 10.12.2024, ja se tulee toimeenpanna kansallisesti kahden vuoden kuluessa.

Ilmanlaadun raja-arvot tiukkenevat vuonna 2030, mutta jo vuodesta 2026 lähtien kuntien on verrattava oman alueensa ilmanlaatua uusiin raja-arvoihin.

Etenkin hengitettävien hiukkasten (PM10) raja-arvon tiukentuesssa voivat uudet normit ylittyä monin paikoin Suomessakin. Katupöly on merkittävä hengittävien hiukkasten lähde. Suurimmissa kaupungeissa myös typenoksidien pitoisuudet voivat nousta niin korkeiksi, että pitoisuudet saattavat olla lähellä uusia normeja.

Merkittävin typenoksidien päästölähde on liikenne. Myös puun pienpoltto tiheästi asutuilla pientaloalueilla voi vaikuttaa ilmanlaatuun paikallisesti niin merkittävästi, että pitoisuudet ylittävät uuden bentso(a)pyreenin raja-arvon.

Jos vuodesta 2026 lähtien uudet ilmanlaadun normit ylitetään (sallitut ylityskerrat huomioiden), on kunnissa laadittava toimenpidesuunnitelma. Suunnitelmassa tulee kuvata, kuinka ilmanlaadun raja-arvot saavutetaan viimeistään vuonna 2030.

Direktiivi siis velvoittaa vertaamaan mitattuja pitoisuuksia tuleviin raja-arvoihin ja tarvittaessa laatimaan etenemissuunnitelman jo ennen varsinaista raja-arvojen voimaantulovuotta 2030.

Uusista ilmanlaadun raja-arvoista haastavin tulee olemaan todennäköisesti hengitettävien hiukkasten (PM10) pitoisuus, jolle uusi vuorokausikohtainen raja-arvo on 45 (µg/m³; mikrogrammaa kuutiometrissä) kun nykyinen raja-arvo on 50 µg/m³. Uuden PM10 vuorokausikohtaisen raja-arvon ylityksiä tullaan sallimaan 18 ylityspäivää vuoden aikana.

Ilmanlaatudirektiivi ja myöhemmin voimaan tulevat ympäristönsuojelulain muutokset ja ilmanlaatuasetus asettavat vaatimukset suunnitelmien sisällölle ja aikataululle. Viimeisen kymmenen vuoden aikana missään Suomen kunnassa ei ole tarvinnut laatia pakollisia ilmanlaatusuunnitelmia, koska raja-arvoja ei ole ylitetty. Nyt tilanne on muuttumassa, koska raja-arvot ovat tiukentumassa.

Päätösehdotus

Merkitään ympäristöministeriön tiedote tiedoksi ja huomioidaan Kemin ilmanlaadun vuoden 2026 mittaustulosten vertaaminen raportoinnissa myös uusiin EU raja-arvoihin.

Päätös